

Śląska Rodzina Donnersmarcków

Pochodzenie

- ze Spiszu w XIV w. jako Henckel de Quintoforo pisane po niemiecku Donnersmarck
- byli bankierami, kupcami i duchownymi
- XVII w otrzymują od cesarza Rudolfa II ziemię bytomską i bogumińską za pożyczkę w wojnach z Turcją
- przyjazd na Górny Śląsk

Majątek rodziny

- miasto Tarnowskie Góry oraz dawny zamek kasztelański w Świerklańcu
- Tarnowice Stare z Opatowicami, Repty, Zabrze z Zaborzem, Makoszowami, Mikulczycami i Sośnicą, Świętochłowice i Chropaczów, Lubszę z okolicą, Wieszowa, Kozłowa Góra, Stolarzowice i Grzybowice
- huta cynku „Clara” w Czarnym Lesie (dziś dzielnica Rudy Śląskiej) ,
- huta żelaza „Bethlen Falva” („Florian”) w Świętochłowicach,
- kopalnia „Concordia” w Zabrzu
- huta „Donnersmarck” ("Zabrze")

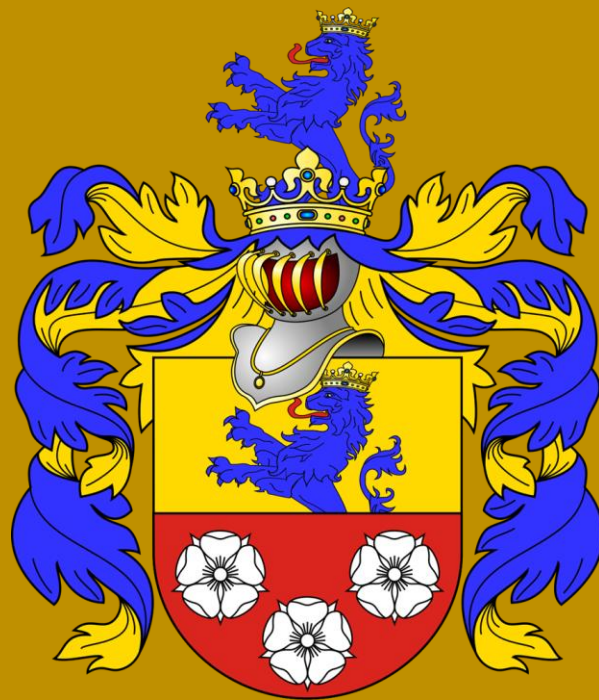
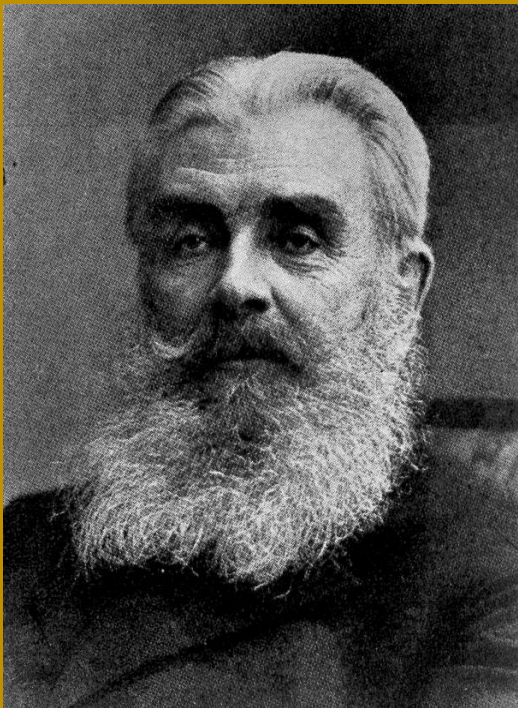
Pałac w Świerklańcu “Mały Wersal”

Książę Guido Henckel von Donnersmarck

- 1853 r. powstaje spółka „Śląskie Kopalnie i Cynkownie” z siedzibą w Lipinach, (5 kopalń węgla kamiennego, w huty cynku, 2 huty żelaza oraz zakłady papiernicze w Kaletach)
- dochody z dóbr ziemskich i lasów
- 1855 r. założył w Zabrzu kopalnię węgla kamiennego, nazwaną od jego imienia – „**Guido**”
- dawny szyb wentylacyjny i wodny „Maciej” kopalni “ Concordia” , jest dziś jedną z atrakcji Szlaku Zabytków Techniki województwa śląskiego.
- ślub z Planką de Paiva

Książę Guido i herb rodzinny

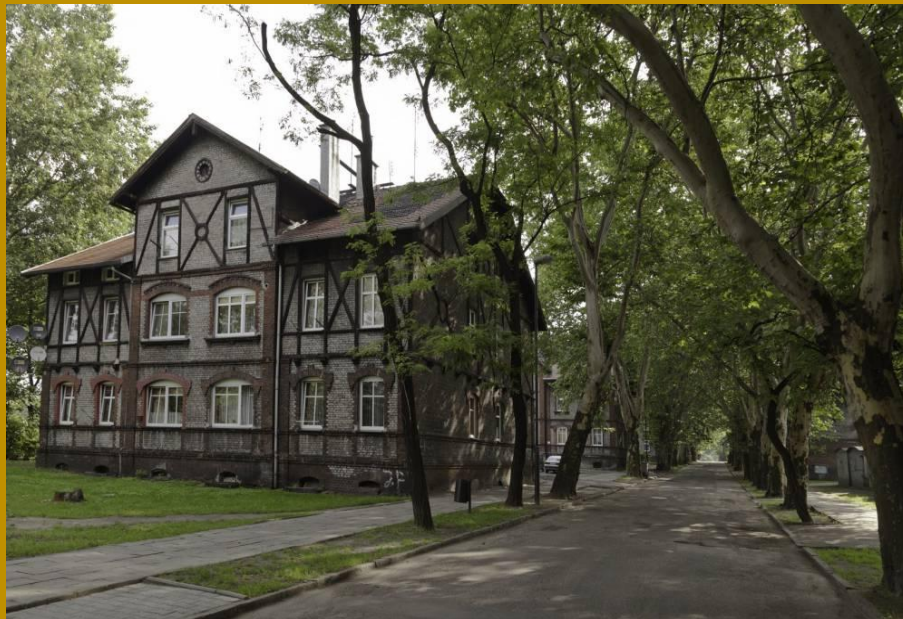

Działalność społeczna

- (1901-1911) powstaje w Zabrzu zespół patronacki huty „Donnersmarck” („Donnersmarckhütte”), obejmujący :
- domy mieszkalne, tworzące dzisiejszą kolonię „Zandka”,
- Park Hutniczy,
- kasyno (dzisiejszy Teatr Nowy),
- biblioteka (obecnie siedziba Filharmonii Zabrzeńskiej),
- kryty basen (restauracja „Impresja”),
- dom noclegowy,
- szkołę gospodarstwa domowego
- przedszkole (Wydział Oświaty Urzędu Miasta)

Kopalnia Guido oraz kolonia Zandka w Zabrze

Dom stalowy w Zabrze

- wybudowany w 1927r.
- w 24 dni przy pomocy 16 robotników
- dla 4 rodzin (kuchnia oraz dwa pokoje)
- materiał z huty “ Donnersmarck “

Rezydencje rodziny Donnersmarcków

Pałac w Siemianowicach
Śląskich (1728)

Pałac w Kaletach- Zielonej
(1860)

Zdjęcia:

- slajd 4: autor nieznany
- slajd 6: Landeskunde des Oberschlesischen Industriegebietes,
- slajd 8: Andrzej Otrębski, Śląskie. Informacja Turystyczna Województwa Śląskiego
- slajd 9: Marcin Hasiosznup.zabrze.net.pl
- slajd 10: Anna Piernikarczyk, Piotr Miemiec

Bibliografia:

- Wieczorek E. *Donnersmarckowie, czyli ze Spisza na Górny Śląsk* (2020)
- Klyta T. *Kiedyś byli symbolem potęgi gospodarczej. Co po nich zostało?* “ Dziennik Zachodni “ (2020)
- Osadnik P. *Mały Wersal wrócił do Par0ku w Świerklańcu. Odbudował go emerytowany kolejarz.* Tarnowskie Góry, nasze miasto (2019)
- Tylanda R. *Stalowe Domy* . Zabrze-aplus.pl (2019)